

Mare
Cestnik

Izčiščevanja

(Melbourne, 20. dec. 1987 – 9. mar. 1988)

In concreto: 7. William Ave Hallam 3803. Moje novo zatočišče. Velika hiša, prava mala vila, blizu Dandenonga, obmestja razprostranjenega Melbourn. Imena mi ne pomenijo veliko, lahko bi bilo tudi Sydney ali Townsville ali Darwin ali Brisbane ali Adelaide ali celo Hobart, Avstralija gor in dol. Najlepše je južno nebo. Besedo jug sem razdelil v dva pomena, prvi je slab in drugi dober – za prvega se še dovolj

jasno ve, v drugem je vse ostalo. Že takoj v prvih dneh sem hodil zvečer in ponoči ven na balkon, ki se drži Matijeve (zdaj moje) delovne sobe, gledal zaljubljeno gor v zvezde in bil omotičen. Vsemu razumarstvu, v katerega se včasih prisiljujem in drugič nehote zaidem, navkljub njemu sem sentimentaln kot pubertetnik ali stara devica. V prsih me tišči in malo niže – ne vem, kaj je tam notri, želodec? – tudi po vsem tem času, ko se nista odtenek neba in razpored zvezd za tovrstnega laika spremenila niti za inčo, se mi zdi vsakič vendarle vse drugačno. Južni križ je lahko varuh, pastir, potepin, vojščak, ladjar, pan, sodnik, ribič, tudi puščavnik, ki onanira, in vse drugo, vsakič po svoje in z novo, nevidno, zgovorno notrino. Je to samo lakota po eksotiki? Bogve. Ali bolna domišljija z neizrekljivimi predstavami, ki begajo do bolečine? Zagotovo je bližina morja, Pacifika, oceani pa so moja prva obsedenost, ker sem nor na sol, veter, tako gostobeseden molk, neskončne modrikaste širjave, ki skrivajo otoke. To je huda, neozdravljiva bolezen, ki me lahko dvigne v svetniškost, ki me v slabo grešenje ne more pahnuti. ... potem si prižgem cigareto, vitko in močno »peter jackson«, od katere se mi zvrtil v glavi še bolj. Zgodba brez pravega začetka in konca.

Kaj je pravzaprav zgodba? Je tista zgradba čustev in misli, ki jih oblikuješ in ponudiš – s tem, da se moraš prej ali pozneje sprijazniti z nujnostjo, da so to le poskusi in da ostanejo tiste najvrednejše in najlepše stvaritve neizoblikovane in večinoma nerodljive v tebi, kot simpatija ali odklonitev, največkrat pa nedoločljiva zmes obojega.

Moj gostitelj Matija torej!? Matija kot fant, ki se mu je uprla komunistična stvarnost Jugoslavije in ki se je kot devetnajstletnik pretihotapil čez

mejo v Avstrijo; Matija kot potnik na ladji za Avstralijo in kot taboriščnik v zbirnem kampu Bonegilla; Matija kot potnik na ladji za Novo Zelandijo in nazaj; Matija kot začetnik v negostoljubju tujega okolja, kot pravi martin-edenovski vztrajnež v začetnem boju za preživetje; Matija kot samotar in družabnik v raznovrstnih okoljih, pri italijanski družini in na opusteli morskimi obali, kakršnega vidim zgodaj zjutraj po nočnem šihu sprehajajočega se s svojim psom; Matija kot ponosnjak, ki si po petih letih dela in varčevanja privoščil potovanje okrog sveta in se pripelje domov s cadillacom, kakršnega Slovenija še ni videla; Matija kot mož, ki si uredi življenje, se poroči in postavi hišo, vlaga denar v delnice; Matija kot pilot, kar je bila njegova največja želja in kar je tudi uresničil; Matija kot prijateljski posrednik, ki je ne ve koliko ljudem urejal in uredil sitne praktične nujnosti, od raznovrstnih garancij, dela, stanovanja, poroštev, nakupov, potovanj, denarja; Matija kot pravi človek na mestu, ki ga odlikujejo poštenje, resnicoljubnost, radoživost, delavnost, ambicioznost, predvsem človečnost – ki seveda obenem ni imun pred napakami, ki jih bo ponavljal vse življenje in ki izvirajo iz trme, v prejšnjih bojih nujne svojeglavosti, iz boga Denarja, iz boga Uspeha; in na koncu Matija kot moj veliki dobrotnik, brez katerega bi ne bilo te in takšne možnosti za odkrivanje tukajšnjega (obenem mojega) in iskanja tamkajšnjega, skritega pod krinko potovanj. Toliko za zdaj zadostuje.

Vesel bom, ko bodo minili obnovoletni prazniki. Doma sem si jih prisnanjal kot toplo veselo doživetje z igranjem decembrsko-januarskega poletja v družbi dobrih in narodnjaško sproščenih rojakov, tukaj se hočejo poenostaviti v neumno koledarsko dopustniško nujnost, ki mu kraljujejo brezdelje, prisiljena zabava, polna miza, brezdušna telesna praznina. Sama prepoveličevana zunanjsčina, nič dražljive, otožnoradostne skrivnostnosti duha, ki se mu dobrikajo ozaljšane veje smreke v kotu nad jaslicami, vonj orehove gobe in sveč, izmakljive oči praznujočih. Snega ne pogrešam, naj se počuti domače na severu, ne pogrešam svojega kraja in njegovih ljudi, tokrat mi je malo mar tudi za slovensko besedo – hotenja ljubezni in izpovedi te so univerzalni. Ja, prav tega pogrešam, nesebičnosti v željah, poglobitve v duha, za katerega sploh ni potrebno, da ga prepletajo kakšni daljni nebeški bogovi. Ena vera in druga vera, veliko njih, zapisanosti v ideje, ki jih je mogel izmisliti človeški rod – ko mi je tako čitljivo napisano v prirojeno in ustvarjeno zavest, da je to brez človeka in njegove dejanske čistosti vse en sam velik in puhel ništrc. Vendar tu zdaj ne gre za to, čeprav je še tak klerikalizem ali na drugi strani fanatizem vseeno boljši od golega zbanaliziranega materializma in tovrstnega lastništva.

PRAZNIKI, dnevi KI so PRAZNI.

Ne bom več delal obnovoletnih obračunov, kot sem počel to do zdaj, novo leto ni v bistvu nikakršna ločnica in takšna, kot je lahko po sebi v vsakem novem dnevu. Obračunavanja so za bedake. Kaj lahko prinesejo vračanja v preteklost drugega kot praznino sedanjosti, nepomembnost trenutka, načrte za naprej, ki jih povečini ne bomo uresničili. Naj prihaja sproščeno, takrat, ko se mu prihaja, ko je v bližini na otip, ko se ponuja

nedolžno in pošteno. Mika me, da bi se ob koledarskih praznovanjih umaknil vase ali v tihoten pogovor s pravim prijateljem, spil namesto litra kozarček, pritišal glas, ponudil zgovorno valovanje srca.

Veličina je v skromnosti, hotenjih in zmožnostih, v darovanju in poslušanju. In za to so datumske stopnice nepomembne.

Ničkolikokrat že sem bil »dokončno« prepričan, da sem z ljubeznijo do neke določene, najbolj bolešno zelene ženske, opravil; to sem hotel povedati z resigniranimi pismi, obupanimi telefonskimi klici, najbolj in najbolj z novelami, kamor sem dal svojo trenutno resnico in čar dognane skrivnosti. Zdaj vidim, da mi ni uspelo in da mi še dolgo ne bo. Deklica (deklica? ženska?) ostaja v meni, zelo globoko z razpredenimi tipalkami, ki me z vztrajnim ponavljanjem vračajo v občudovanje, hrepenenje, želje po telesni bližini, v užitek bolečine, ki jo zbujata nedosegljivo. Spoznanja me nikoli niso prepričala, močno dvomim, če me bodo kdaj: da je navadna, slaba, egocentrična, ohlajena, ne več mladostna – ko vem, da je vse to le polovična resnica, pravzaprav moja fikcija obrambe. Prava ljubezen ne more kar tako umreti, tudi tedaj ne, če si za protiutež svoji pravi predmislim ljubezni žensk, ki nikoli niso bile prave. Dejstvo (pač lahko govorim o dejstvu!), da me niso ženske nikoli prav razumele in še manj ljubile, me pri petindvajsetih, ko so za mano vendarle že precejšnje življenjske izkušnje, ne žalosti preveč. Če so tako hoteli Bog, usoda, nebo in zemlja, ne vem, vem pa, da mi je bilo konec koncev hoteno dobro. Z mirnim in srečnim ljubezenskim doživetjem za vse čase trajanja – kar sem z vsako tudi načrtoval in hotel – bi ne bil to, kar sem (kar že sem!), bi ne bilo slastnih premikov potepuštva, svobodnega razpolaganja s samim seboj. In da bi lahko rekel, da to odtehta, bi moral narediti zares dokončen in zares popoln križ čez svojo drago Magdaleno. O tem pa s pravico dvomim.

Lahko molčim ali se izpostavljam, lahko pojem hvalnice ali raztrošam gnoj, vse skupaj na začetku in na koncu ničesar ne spremeni: raje kot pisatelj bi bil njen ljubimec, več bi mi lahko bil mir njenega naročja kot ves nemir potovanj, vse še tako lepe besede zamenjam za poljube na usta in drugam, brez slabe vesti bi se pustil razosebiti, da bi ji lahko služil z najbolj malenkostnimi vsakdanjostmi, imeti njo bi mi lahko pomenilo največ, kar bi si kdaj mogel želeli. Če še bodo pisma ali če jih ne bo več, bogve, če bi lahko povedal še kaj novega, njen molk je bil vedno najzgovornejši, v besedah smo računarji. In južni otok, prisanjani in približni raj, je, samo ne za naju. Ona bo ostala in jaz bom iskal, našla se ne bova, takšno je pač to zajebano življenje.

Kako naj vem, kje in kako bom še iskal svojo srečo, svojo drugačno, popolnejšo izpolnitev. Zdaj še verjamem v otoke in rajskost, kaj bo sledilo po razočaranju, če pride? Pesimist nisem, optimist tudi ne, preveč pa me je dvomljivca. Nemalokrat blagrujem čredo, ko tako zadovoljno tuli in kruli po predpisih in snovnih zakonikih; potem sem nevoščljiv umom, ki znajo vse lepo razkosati, sestaviti in mirno razvrstiti v predalčke definicij ter dejstev; pomanjša me veličina umetnikov, ki živijo svoje neuresničljive

svetove s prepričanju, da so uresničljivi s popolnim žrtvovanjem muzam; kot enkrat in drugič zavidam vsem, ki imajo svoj mir, naj bo še tako krhek in lažniv. Obsojen na beganje in nedorečenost, s tem pa lahko končno označim sebe – kot obenem z veliko prepričanostjo trdim, da nas je takšnih zelo veliko.

Jadrnice so priplule in odplule. Znanilke in glasnice daljav. Še vedno mogočne, čudovite v svoji vitkosti in višini jamborov, ki jih sekajo križi in oblačijo bela jadra, skrivnostne v spletih vrvja, čiste od soli in preiskujočega vetra. Koliko občudujočih pogledov, izrečenih in neizrečenih hrepenenj, nehote v plehkost sprevrženih besed!

Pomol Princess Pier se je prekril s pisano obleko množic, ki so prišle iz zneumljene dolžnosti ali osebnih nagibov, v katerih je bila krivda neizpolnjenega in neživetega pustolovstva. Možje, ki so kruhoborci, kuhinjske ženske, z mladostno in hvalisajočo se minljivo lepoto gibkoboka dekleta, fantje, ki iščejo lahkih neobveznih avantur, otroci, ki ne bodo nikoli pomorščaki. Vabilo krova jahte, kjer naj bi človek lenaril, pil koktejl in žlobudral o potrošniški in mlačnohumorni vsakdanjosti. Kdo ve, da je treba dajati in žrtvovati (ne samo debele bankovce), da je morje boj, večno nasprotovanje in sožitje. Posadke so slonele na ograjah, uniformirani mornarji, beli jadranci, so se ne brez razloga čutili pomembnejše, vzvišene. Vsemu showu navkljub sem jim zavidal, o j kako zavidal. Če pomislim, da ne bom bržkone nikoli toliko bogat, da bi si kupil jadrnico, ne veliko, majhno morsko puščico, da si ne bom z lahkoto pridobil navigatorskega, strojnega in jadralskega znanja, da je v napoto še celo grozljivo zaporedje praktičnih preprek, me ljubezen do morja in plovil samo neusmiljeno bega. Če se prisilim popametniti in se dotakniti stvari z današnjimi dejstvi, ko še zmerom nisem zlil olja na valove. Kaj bom potlej? Suhozemec s hrepenenjem, v katerem so samo besede in bič snovi, dvoživka, ki se bo odrekala enemu in drugemu, prav tako imela kot ne imela obojega, ali slanik, ki bo dal vse za neutemeljeno upanje, da bo kaj dobil. Morda se bom vedno mazal s potrpljenjem, denarni revež in v svojem svetu bogataš. Sanj mi ne morejo vzeti, ne morejo mi vzeti zorenja, kateremu se moram prepuščati. Zakaj, hudiča, pa potem sedim za nemo kabinetno mizo in iztiskam iz redkobesednega pregostobesednega pisalnega stroja žalostne stare ugotovitve? Zakaj, kronani pisatelj, jezikovni oporečnež, nasledla rit? Zakaj?

Jadrnice pa so odplule k tasmanskim pristaniščem, zelo dostojanstvene, zelo lepe.

Tole bi moral najprej prespati in reči nato, da ni govorjenja vredno. Vendar me smešna trma sili, večer še ni kasen in sam sem v hiši. Mogoče samemu sebi v skromen poduk ter da ne pozabim. Kratka enodnevna epizoda je minila, Stevu, soigralcu, ostajam dolžan krepko kmečko na gobec, a bova imela oba več od tega, če samo kratko zapišem.

Ni bilo dovolj, da sèm se dvanajst ur plazil po njegovem drevesu in ga obžagoval, se plazil po njegovi strehi in čistil žlebove, se plazil pod njego-

vim avtom in ga za zaščito pred vlago in rjo premazoval s katranom; ne, na koncu sem dobil očitek, da sem Matijev ritoliznik, da je moj (pa čeprav ni moj) avto slabši od njegovega holdena, da me »don't like any more«, da nisem navajen delati, da sem nepomembna ničla, ker je on kdaj že prišel v Avstralijo – vse skupaj samo zato, ker ga ob pol devetih zvečer nisem hotel peljati v pub, ga srati z njim ter ga poslušati na vekomaj. Ekola, to je cela zgodba. Z učinkom sem si že med vožnjo v Hallam dopovedoval, da pijancu ni zameriti in ga jemati resno. Ne drži, da se zato, ker sem garal v šmiru in umazaniji cel dan, ko je on praskal jajca, se nalival s pivom, postopal, gledal na televiziji kriket in samozadovoljno tečnaril, smilim samemu sebi. Ne, po resnici niti najmanj, ker me – recimo temu tako – izkoriščevalska kapitalistična vzvišenost prav nič ne gane, ker sem si opravilo prostovoljno izbral in ne bil privezan na njem s kakšnim dolgom; poščijem se na to ter si z vsemi pravicami mislim svoje. Če bi se mi moralo kaj ali moral kdo smiliti, je to seveda Steve kovinostrugar. Lepo je sovražiti, o, kako lepo, vendar kljub rafalno izstreljenim žalitvam ne morem, tako preprosta kakšna duša tudi ni. In še opozorjen sem bil. Rad bi povedal tole: večina ljudi ima še daleč do stopnice, ki pelje v ime človek; ker te besede ne morem popljuvati, bi moral vsakemu, ki počne pravemu človeškemu nasprotna početja, povedati, kaj v resnici je, manj od živali ali po pravici nihče, ničla, in še to slaba, škodljivec. S tem ne merim samo na Steva, s tem merim na vse, tudi nase, če sem slab. Če kdo ne sprejema tega, naj mi nikar ne govori o človeku kot o kroni narave, še manj o kakšnem krščanstvu ali komunizmu. Če me boli, ko storim kaj slabega, je prav, mora me boleti. In koga še boli, koga še preganja slaba vest, kdo je še pripravljen spovedati se, priznati grehe? Pojdimo vsi nekam v tri pizde materine, če nam ni do ljubezni, do sočloveka, do plemenitosti, do odrekanja! Potem naj bodo vojne, da se iztrebimo, da si bomo končno vtepli v tintare, da nas je lahko po pravici sram, ker ne znamo biti dobri. ... mater, bi streljal in klal in metal granate, mater ...

Lej, kako me je zaneslo samo zaradi ubogega kovinostrugarja samorastnika, ki spi zdajle natreskan in mehak brezsanjsko ali morasto spanje zarobljenca, močno zaneslo. To je pisateljska terapija, zdaj mi je bolje. Ne enkrat pomislim, da se sekiram brez potrebe, da bi bil na boljšem, če bi zagrnil zaveso in se šel mirno povprečno življenje. Bogue, kaj me sili, sem po naravi res maščevalec; ali pač nevrotik; srakasti prist, zvrhan pravičnega svetobolja? Imenujte, meni je vse jasno ...

Toni Tesar je eden redkih tukajšnjih Slovencev, ki se je lahko vsaj približno približal mojemu fantazijskemu fukajvetru, ki mu »jebite se« ne gre težko z jezika in ki to, če že izusti, tudi iskreno in nepreračunljivo misli. Naj povem, da zato ni neodgovoren in nezanesljiv, vendar bom opisane zgodbe prihranil za kakšno drugo priliko.

Pri njem sem preživel nekaj lepih ur, večinoma v delu, vendar nič zato, zato še bolje. V dveh dneh sem mu prebarval njegovo farmersko kočico (drugega imena si tisto poslopje ne zasluži, čeprav je zunaj in znotraj zelo

prijetno ter za enega človeka dovoljšno) z lepo rumeno in še lepšo rjavo barvo, se za Tonija potrudil. Večino časa sem prebil sam in v družbi, ki je velikokrat prijetnejša od še tako veselih in živahnih boys and girls: sonce navpično in vroče, vrane predirno kričeče, prijazna psica Lady v senci zehajoča, šumi v travi rjoveči, tropa mačkov neutrudno igrivih, veter, veter, prijatelj nesmrtni. Toni verjetno ne bi rekel, da »uživlem«, a meni je vsekakor igralo po duši z nevsiljivo besnostjo. Kapitan na mostnem krilu, hej, mornarji, udarite z vesli, sešijte jadra, tam sinji kit s samovšečnim vodometom, mile sirene, drobne joškice joškaste, veter z juga-juga-juga-ga-ga-ga ga primem, z usti zahropem, z rokama potrkam na lutnjo, poljubim devico, ji krasto oderem, prišepnem (o pička prežmahtna), z vej krokarja snamem, pero mu izpulim, si palec oślinim, najamem vozove in kučmo poveznem, si kožuh odvijem, v kad noge namočim, kozarce razbijem in sode preluknjam, bika zajašem, mu jajca odgriznem, začinem s popevko, bogove ozmerjam, hudiče prikličem, ah in haj, ko je tako lepo poslušati tišino ter si jo prikrojevati s poljubnim napevom, čeprav pojeta najlepše glasove narava in jeziki v njej. Ko sem sredi dela sédel v senco, prižgal cigareto in nagnil steklenico z mlekom, sem se v samoti, ki se mi je do kraja prilegla, najbolj nedolžno vprašal, kdo in kaj sem, in se literarno posmejal, češ, odgovor pozna samo veter, ki ga v tem odstavku omenjam že tretjič. Ki se je zvijal med črtami bodeče žice in lesenih ograd, rekel neslišno, da se on prav krasno požurga na vso človeško gnilobo, ter se odvil naprej, nazaj, po svoje neulovljivo. Edinole ponoči, ko sem spal in bedel v Tonijevem fantastičnem vozilu, s katerim je obkrožil in prekrizal Avstralijo, sem začutil razdalje, svojo majhnost, in nekam tesnobno se mi je po telesu razlivala veličina zatemnjenega vesolja.

Po dobrih štirih letih sem se spet povzpел na pravo velikanko prekoce-anko trgovsko tovarno ladjo, tokrat samo kot obiskovalec, s spremenljivimi občutki in navreliimi spomini ter z ocenjevanjem sam sebe, koliko sem se v tem času spremenil, morda pozorel. Hitreje sem se uspel prepričati, da bi ne bilo za nikamor, če bi si kot mladenič kuhinje navlekel na glavo polpoklicne obsedence, ki se grejo zakonitosti modernega mednarodnega pomorskega trgovanja, ponavljal dneve za skromne jugoslavne denarje, se po lukah ne upal več izživiljati, se utesnil v oklep službe, ki bi mi jemala intimno svobodo in me grizla zaradi neizpolnjevanj osebnih, človeških, umetniških (?) načrtov. Ne, Bog me varuj ladijske kuhinje, gambuže, pomivalnega korita, strmih stopnic, kanižel, kletkaste kajute, Bog me varuj načina, ki bi ne bil več pravi, ki bi me počasi in vztrajno moral predvsem na duši. Usoda ve, če bom kdaj uresničil kričano tihe sanje o jadrnici in svobodnem plutju s posadko prijatelj in prijatelj do največ mogočega odrešenja norosti vsakdanjega boja nesmislov in vsiljenih dolžnosti – če mi bo to kdaj največ, za kar mi bo treba pljuniti v dlani in naostriti možgane, bom jahto zagotovo imel in ta jahta bo plula; drugače pa ostane večna tiha radost, ki mi jo lahko daje premikanje vodovja oceanov in morij, ki jo lahko snamem z jader ali nelepega masivnega železja, ki mi jo lahko ohranijo

mornarske postaje pristanišč ter ladijske ograje – in ki jo lahko navsezadnje podoživljam v svojih spisih, še tako slabih ali dobrih, še kako mojih. Lahko se celo prepričam, da tista leta niso bila vržena tjavendan, zato bom za vedno in toliko pomorščak, kolikor to nikoli nisem bil.

A če se mi stori še tako milo, hinavec biti ne morem in bom zato mirno rekel, da so ti ljudje z opombo redkih izjem zarobljenci. Iz kakršne moke že sem napravljen, morje me ni posurovilo, nasprotno, požlahtnilo me je, morda majceno popametnilo. Vsekakor bi zdaj z drugačnimi očmi gledal tudi na tiste, ki sem jih imel takrat rad, na ženskarja Slavca, na uživača Samota, ignoranta Darka, finega dobričino Braneta, posebneža Vlada, tudi na zdaj tako izgubljenega Janeta, in bi še te izjemnosti splahnele. Saj se ne poveljučujem, zagotovo ne, rad bi bil bolj zaupljiv in manj dvomljivec – tisto gledanje in čutenje bom pač opravičil s tistim časom, ki JE BIL DRUGAČEN. Bili smo mlajši, imeli smo več vere, imeli smo brezskrbnejšo in preprostejšo prihodnost. Zdaj pa me ob tistih ljudeh, bolje ljudeh istega poklica, trpko zaboli arogantnež, saj me je vsega eno samo oko in uho, ki ocenjujeta, primerjata, ustvarjata celo vrsto neusmiljenih, morda nepravičnih sodb (zakaj se moram, prekletu, kar naprej opravičevati?). V mislih se mi ni težko preseliti v večer v salonu posadke, kjer se govorijo plehke in pretirane zgodbe o pijančevanjih, kurbanjih, pretepih, zapravljanju denarja, zapravljanju mladosti; ali v noč v pristaniški beznici, kjer sploh ni kaj govoriti. Kjer je največja družabniška potreba samodokazovanje. In ko pomislim še na tista najtežja stanja, ko si sam, ko se nimaš kam dati in ko se ti ne da pod ljubim nebom početi popolnoma nič, me tovrstno ladjarjenje mine. Kako iskreno upam, da se motim!

Nad izpraznjenim trakom asfaltirane obale, ki ga je na eni strani odčrtovalo umazano zalivsko morje in na drugi skladovnice kontejnerjev, so se spreletavale ogromne jate galebov, ki so s svojimi predirnimi kriki napolnjevali rdeči predvečer. Čiste, močne, dostojanstvene ptice. Še enkrat se mi je stožilo po partenci, po tresljajočem se zagonu ladijskega motorja, po slanjem vetru s približavajočega se odprtega, enostavno po premikanju; potem obale s te, obale z druge strani, in spet drugam, spet nanovo. Nato sem pomislil še drugače, se ve, kako, in slovo, za katerim sta ostala jamborovje in pristanišče, je bilo manj trpko.

Če bom še kdaj plul, bom plul drugače, zato si ne smem dovoljevati brezplodnih vračanj. Drugačen, ker sem in ker še bom drugačen.

Si na kraje, kjer si začel odkrivati in ljubiti jug, pozabil? Je bilo kdaj sploh kaj pomembnejšega, s čimer bi si hotel zaposliti življenje? Nisi je pozabil, Afrike, o nisi, zarisala je zgovorne brazde v dno duše, kjer je največ prostora prav za lepo in neminljivo. Z vzdrhtljivo negotovostjo, vendar do konca prepričljivo jasnino si za zmerom na ravnih, dremotnih obalah, v desnici znanca, ki te ni prevaral, v poljubu zdrave, poštene vročerkvne čedne mulatke, v mreži pomolov, v senci tropskih dreves. Tako blagruješ čas odkrivanja bolj z otroško naivnostjo kot z zrelo računarsko pametjo. Ne, ne bo se moglo vrniti.

Zasanjariš se v atlas, odčitavaš imena, slediš linijam, primerjaš, ocenjuječ razdalje, se ustaviš, pomisliš in zavzdihneš, greš naprej.

Še se vprašuješ, če si je bil vreden, Afrike, če si jo resnično ljubil, Afriko, če si ji bil v besedah pripovedovanja pravičen, Afriki. Dobro veš, da ni le eksotika, še manj ali čisto nič objokavanje njej nenaklonjene zgodovine, ni obup nad sedanjostjo, kaj potem? Je skrivna vez, v katero so zajeti tako narava kot ljudje, vse, zrak in kopno in morje in vse eterično, ki je do skrajnosti sčiščeno, torej neizrekljivo. Izrečeta se naj le trezno obćudovanje in zdrava kritika, vse drugo, prav tisto nepovedljivo, ohrani zase.

Ta vraćanja, kaj bi brez njih, brez njih bi bila negotovost prihodnjega še teže legajoća na dušo, skoraj neznosna.

Dobre volje, da je kaj, plavaje v breztežnosti brezskrbnega pričakovanja, do kraja zaupljiv. Da bom konćno pretrgal s krizo, ki se ji reće mirovanje, lenarjenje, zapravljanje časa. Sem pać takšen, da mi leno in nedelavno telo poleni možgane in čute, jim vzame možnost razmišljanja, dojemanja in udejestvovanja. Narejen sem smešno nesimetrićno, smola, intelektus ne more brez fizisa, sidro ne brez poti, poezija ne brez znoja.

Ponovoletna brezćilnost, ki me je mrtvila in žgala, će sem jo še tako preklinjal, je začela hlapeti z dnem, ko sem sedel za krmilo starega Matijevega forda karavana ter se sam samcat zapeljal na dolgo kroćno voćnjo v smeri jugovzhod: Hallam–Berwick–Pakenham–Koo–Wee–Rup–Frankstone–Dandenong–Hallam. Saj o poti nimam povedati ravno kaj drugega kot to, da sem se peljal skozi te kraje, da je bil siv, žaloben dan ter da sem prevozil sto milj – oći sem imel ves čas privezane na cesto in ušesa na motor, će dobro teće; toda zrasla mi je samozavest, lahko sem si rekel, lej, saj zmoreš, saj ti ni već potrebna pomoć dobrotnikov, saj se ti ni treba bati tujine okrog sebe, ki je takšna in to le, će sam vztrajaš pri tem, da si tujec. Ko sem se vrnil, sem se zdel sam sebi nadvse pomemben, takšne dobre občutke pa je treba obdelovati, dokler so, in jih pošteno vnovćiti.

Po boju s pipo za vroćo vodo v zgornji kopalnici, napravo, ki me je s svojo muhavostjo celo spravila v dobro voljo in pripravljenost na pisateljsko uro, lahko torej začnem in zakljućim in začnem nanovo. Izdelano v Avstraliji, razlog već za zabavo!

Će bo prav, odletim v torek, petnajstega, zagotovo za zdaj nujno postajališće in križišće Nauru, otoćje Kiribati in Samoa, o drugem na poti sami. Zmeden sem, in zdi se, nepripravljen, strah ali bojazen v praktićnih zadržkih, na kup se usipajoća pretehtavanja in pomisleki, iskanje poti med dolćnostmi (pred samim sabo, pred umetnostjo, pred zame še neugotovljivim ćloveškim bistvom, etc.) in strasteh po užitkarstvu, naj si bo v pokrajini, naravi, klimi, predvsem ljudeh, vsekakor tudi mladih, rjavih, soćnih otoćankah. Ne, o vsebini noćem govoriti zdaj, nić već, z agencijo Intercontinental ter letalci Air Nauruja bom stesal okvir in napel platno, ki ga zalijem z barvami nekje ob ekvatorju in datumskem poldnevniku. Sprostiti se, uh, sprostiti se!

Res škoda, da moram konćati, slabići se spravljajo spat, mi bomo noreli do jutra in še dlje.